

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
Marian Podziewski

Olsztyn, dnia 17 lipca 2014 r.

PS-V.431.2.2013

Szanowny Pan
Jan Przyborski
Wójt Gminy Iłowo-Osada
ul. Wyzwolenia 5
13-240 Iłowo-Osada

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092), zwanej dalej: "ustawą o kontroli w administracji rządowej", przekazuję Panu Wójtowi treść wystąpienia pokontrolnego.

Wystąpienie pokontrolne

Kontrolę przeprowadzono w Urzędzie Gminy w Iłowo-Osadzie, ul. Wyzwolenia 5, 13 – 240 Iłowo-Osada, REGON: 000533529, NIP: 571-13-79-947, w siedzibie jednostki kontrolowanej oraz na terenie gminy, w celu przeprowadzenia oględzin obiektów cmentarnictwa wojennego.

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli stanowiska pełnili:

- **Jan Przyborski** – Wójt Gminy Iłowo-Osada wybrany w wyborach bezpośrednich 5 grudnia 2010 r., urząd objął 10 grudnia 2010 r., tj. z chwilą złożenia ślubowania wobec Rady Gminy Iłowo-Osada.

[Dowód: akta kontroli str. 1-2]

- [] – stanowisko ds. geodezji i gospodarki nieruchomościami w Urzędzie Gminy Iłowo-Osada.

Kontrolę przeprowadził zespół pracowników Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, w składzie:

- **Emilia Orzoł** – inspektor wojewódzki w Oddziale Ochrony Dziedzictwa Narodowego i Rehabilitacji z zamiejscowymi stanowiskami pracy w delegaturze Urzędu w Elblągu i w Elku w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – legitymacja służbowa nr 48/2014 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, pełniąca funkcję przewodniczącego zespołu, na podstawie wydanego przez Wojewodę Warmińsko – Mazurskiego pisemnego imiennego upoważnienia do kontroli nr FK-VI.0030.613.2014 z dnia 4 czerwca 2014 r., która w dniu 3 czerwca 2014 r. złożyła oświadczenie o braku istnienia przesłanek uzasadniających wyłączenie z udziału w przedmiotowej kontroli.

[Dowód: akta kontroli str. 3-4]

- **Ewelina Rakiej – Chomicka** – inspektor wojewódzki w Oddziale Ochrony Dziedzictwa Narodowego i Rehabilitacji z zamiejscowymi stanowiskami pracy w delegaturze Urzędu w Elblągu i w Elku w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – legitymacja służbowa nr 47/2014 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, na podstawie wydanego przez Wojewodę Warmińsko – Mazurskiego pisemnego imiennego upoważnienia do kontroli nr FK-VI.0030.614.2014 z dnia 3 czerwca 2014 r., która w dniu 3 czerwca 2014 r. złożyła oświadczenie o braku istnienia przesłanek uzasadniających wyłączenie z udziału w przedmiotowej kontroli.

[Dowód: akta kontroli str. 5-6]

Upoważnienia do przeprowadzenia kontroli przedłożono do wglądu przed rozpoczęciem czynności kontrolnych Panu Markowi Wiśniewskiemu – Zastępcy Wójta Gminy Iłowo-Osada.

Termin kontroli: 9 czerwca 2014 r.

Kontrola została odnotowana w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod pozycją nr 3 (2014).

Zakres kontroli:

- przedmiot kontroli:

Ocena realizacji zadań dotyczących obowiązku utrzymania grobów i cmentarzy wojennych w zakresie objętym Porozumieniem Nr PS-V.5230.15.20.2014 zawartym w dniu 13 marca 2014 r. pomiędzy Wojewodą Warmińsko - Mazurskim a Gminą Iłowo-Osada.

- okres objęty kontrolą:

Od dnia 1 stycznia 2014 r. do 9 czerwca 2014 r.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092) oraz art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206 ze zm.), w związku z § 5 Porozumienia Nr PS-V.5230.15.20.2014 zawartego w dniu 13 marca 2014 r. pomiędzy Wojewodą Warmińsko - Mazurskim a Gminą Iłowo-Osada w sprawie powierzenia Gminie prowadzenia zadań z zakresu administracji rządowej, dotyczących obowiązku utrzymania grobów i cmentarzy wojennych.

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Urzędu Gminy Iłowo-Osada ocenia się pozytywnie.

W wyniku przeprowadzonych czynności ustalono, że w okresie objętym kontrolą zadania wynikające z przedmiotu kontroli realizowane były przez stanowisko ds. geodezji i gospodarki nieruchomościami. Wskazuje na to zapis § 37 pkt 3 o treści *"organizowanie i sprawowanie opieki nad cmentarzami komunalnymi, wojennymi i miejscami pamięci narodowej"* Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy Iłowo-Osada, stanowiącego załącznik do Zarządzenia Nr 18/2013 Wójta Gminy Iłowo-Osada z dnia 10 maja 2013 r. w sprawie: nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy Iłowo-Osada (ze zm.).

[Dowód: akta kontroli str. 7-8]

Zapis zadania z Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy Iłowo-Osada znalazł odzwierciedlenie w części II *Szczegółowe obowiązki pracownika* pkt 3 zakresu czynności – zajmującego samodzielne stanowisko pracy do spraw geodezji i gospodarki nieruchomościami. Stanowisko pracownika merytorycznego, zgodnie z załącznikiem nr 2 do Zarządzenia nr 18/2013 Wójta Gminy Iłowo-Osada, podlega bezpośrednio Zastępcy Wójta – Markowi Wiśniewskiemu.

[Dowód: akta kontroli str. 9-13]

Informacji i wyjaśnień kontrolującym udzielał pracownik UG Iłowo-Osada realizujący kontrolowane zadanie, który ponadto udostępnił niezbędne dokumenty objęte przedmiotem kontroli.

Z okazanej kontrolującym dokumentacji wynika, że na stanowisku pracownika merytorycznego prowadzona jestteczka oznaczona właściwym symbolem „GM. 7045 Utrzymanie miejsc grzebalnych” z kategorią archiwalną akt „B-5”. Teczka obejmuje lata 2012-2014 oddzielone spisami spraw. Dokumentacja zgromadzona w 2014 r. (od 1 do 6) stanowi korespondencję prowadzoną z Wydziałem Polityki Społecznej Warmińsko - Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie m.in. propozycję przyjęcia zadania, porozumienie, zawiadomienie o przedmiotowej kontroli.

Zgodnie z przedłożoną papierową ewidencją, prowadzoną w formie wymaganej do Ogólnopolskiej Komputerowej Bazy Cmentarzy Wojennych, na terenie Gminy Iłowo-Osada znajdują się następujące obiekty cmentarnictwa wojennego:

- 1) Iłowo-Osada – mogiły wojenne na cmentarzu parafialnym,
- 2) Narzym – mogiła zbiorowa nieznanymi żołnierzy z II wojny światowej,
- 3) Białuty – mogiła zbiorowa żołnierzy Wojska Polskiego poległych we wrześniu 1939 r.,
- 4) Białuty (las) – mogiła zbiorowa ludności cywilnej - ofiar terroru hitlerowskiego,
- 5) Białuty (las) – 5 mogił zbiorowych ludności cywilnej - ofiar terroru hitlerowskiego,
- 6) Mławka – cmentarz zbiorowy żołnierzy niemieckich z I i II wojny światowej.

Karty wraz ze zdjęciami w formie papierowej i elektronicznej obiektów, szkicami i mapkami przechowywane są w teczce właściwie oznaczonej symbolem GM.7041 „Ewidencja cmentarzy na terenie jednostki samorządu” z kategorią archiwalną akt „A”.

W związku z wykonanymi przez 20 żołnierzy niemieckich, francuskich i polskich w dniach od 12 maja 2014 r. do 23 maja 2014 r. pracami, których celem była poprawa wyglądu ogrodzenia oraz ogólnej estetyki cmentarza wojennego w Mławce, zespół kontrolny pouczył pracownika merytorycznego o konieczności, ze względu na wartość historyczną zaktualizowania karty ewidencyjnej tego cmentarza, poprzez dołączenie fotografii wraz z opisem dotyczącym zakresu wykonanych prac. Uchybienie to ma charakter porządkowy i nie powoduje negatywnych skutków w realizacji zadania.

Powyższe zasady odnoszą się do wszystkich innych prac prowadzonych na grobach i cmentarzach wojennych, które w istotny sposób wpłyną na zmianę wyglądu obiektów wojennych.

Zadania określone w Porozumieniu nr Nr PS-V.5230.15.20.2014 zawartym w dniu 13 marca 2014 r. z Wojewodą Warmińsko – Mazurskim w sprawie powierzenia Gminie prowadzenia zadań z zakresu administracji rządowej, dotyczących obowiązku utrzymania grobów i cmentarzy wojennych, Gmina Iłowo-Osada przyjęła na mocy Uchwały Nr XVIII/176/2001 Rady Gminy Iłowo-Osada z dnia 27 kwietnia 2001 r. *w sprawie przyjęcia zadań z zakresu administracji rządowej dotyczących utrzymania grobów i cmentarzy wojennych*. Wpływ określonych w ww. Porozumieniu środków finansowych w kwocie 3.300 zł na konto Urzędu Gminy Iłowo-Osada w dniu 26 marca 2014 r., potwierdza wyciąg bankowy.

[Dowód: akta kontroli str. 14]

Z informacji udzielonych przez [imię i nazwisko] ustalono, że w okresie letnim prace pielęgnacyjne - porządkowe m. in. koszenie, pielenie, grabienie, oprysk, zmiatanie alejek, przycinanie gałęzi na obiektach wojennych, wykonuje cyklicznie pracownik gospodarczy UG Iłowo-Osada. Niezbędny sprzęt wraz ze środkiem transportu pracownikowi zapewnia Urząd Gminy Iłowo-Osada.

W kolejnych miesiącach wykonanie zadań określonych w przedmiotowym Porozumieniu Wójt Gminy Iłowo-Osada planuje zlecić, wzorem lat ubiegłych, Zakładowi Gospodarki Komunalnej w Iłowo-Osadle. Prace porządkowe i konserwacyjne przy pomnikach i miejscach pamięci w Iłowie, Narzymiu i Białutach będą polegały m. in. na odnowieniu napisów na pomnikach, czyszczeniu, grabieniu, koszeniu, wywozie odpadków.

Nadzór nad wykonaniem robót przez pracownika gospodarczego oraz ZGK spoczywa na pracowniku zajmującym samodzielne stanowisko ds. geodezji i gospodarki nieruchomościami UG Iłowo-Osada.

Działania Urzędu Gminy Iłowo-Osada wspierają uczniowie szkół podstawowych dekorując okolicznościowo miejsca pamięci zniczami i wiązkami kwiatów. Prace obejmujące teren zielony przy mogile zbiorowej w Białutach odbywają się przy współpracy właściwych miejscowo leśników.

Ponadto groby i cmentarze wojenne znajdujące się na terenie gminy Iłowo-Osada odwiedzane są również przez obcokrajowców, którzy zapalają na nich znicze.

Natomiast cmentarz zbiorowy żołnierzy niemieckich z I i II wojny światowej w Mławce pozostaje pod opieką Ludowego Niemieckiego Związku Opieki nad Grobami Wojennymi w Kassel.

Pracownik merytoryczny UG Iłowo-Osada poinformował zespół kontrolujący, że co roku, w ostatnią sobotę września w miejscu straceń ludności cywilnej w Białutach, w trakcie uroczystości z udziałem władz samorządowych i uczniów szkół odprawiana jest msza święta, zapalane są wysokie znicze i składane kwiaty.

W związku z tym, że groby i cmentarze wojenne znajdujące się na terenie Gminy Iłowo-Osada nie są wpisane do rejestru zabytków, wszelkie prace konserwacyjne nie wymagają konsultacji z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w Olsztynie. Na obiektach wojennych w bieżącym roku nie odnotowano aktów wandalizmu.

[Dowód: akta kontroli str. 15]

Na dzień kontroli Gmina Iłowo-Osada nie wydatkowała środków z dotacji Wojewody Warmińsko - Mazurskiego w wysokości 3.300 zł. Wydatki ze środków własnych Gminy na realizację zadania z zakresu bieżącego utrzymania obiektów wojennych w kontrolowanym okresie wyniosły 124,62 zł., co stanowi 0,1 % planu na 2014 r.

[Dowód: akta kontroli str. 16]

W obecności pracownika na stanowisku ds. geodezji i gospodarki nieruchomościami Urzędu Gminy Iłowo-Osada dokonano oględzin mogił i cmentarzy wojennych znajdujących się na terenie gminy. Jedynie ze względu na niekorzystne warunki atmosferyczne tj. burza z deszczem utrudniające dotarcie do obiektów wojennych, zespół kontrolujący odstąpił od wizytacji pięciu mogił ludności cywilnej znajdujących się w lesie w Białutach.

W związku z przeprowadzoną wizytacją zespół kontrolujący stwierdził bardzo dobry stan

utrzymania obiektów, świadczący o realizacji przez Urząd Gminy w Iłowo-Osadzie powierzonych zadań zgodnie z wymogami określonymi w Porozumieniu nr PS-V.5230.15.20.2014 z dnia 13 marca 2014 r.

Niemniej, z uwagi na upływ czasu oraz zły stan techniczny (spróchniałe poprzeczne belki), wskazany jest remont drewnianego krzyża na mogile ofiar terroru hitlerowskiego w Białutach, w związku z czym Gmina Iłowo-Osada planuje ubiegać się o dodatkowe środki z budżetu Wojewody Warmińsko – Mazurskiego na powyższy cel.

[Dowód: akta kontroli str. 17-29]

Do ustaleń kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Wobec niestwierdzonych nieprawidłowości i uchybień w zakresie objętym przedmiotową kontrolą, odstępuje się od formułowania zaleceń pokontrolnych.

Niemniej, z uwagi na wartość historyczną kart ewidencyjnych obiektów wojennych, uprzejmie proszę Pana Wójta o podejmowanie działań polegających na aktualizowaniu ewidencji poprzez dołączanie aktualnych zdjęć wraz z opisem w przypadku wykonania prac zmieniających wygląd obiektów wojennych znajdujących się na terenie Gminy Iłowo-Osada.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z poważaniem
Z up. Wojewody Warmińsko-Mazurskiego
Grażyna Kluge
Grażyna Kluge
Wicewojewoda Warmińsko-Mazurski